

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. An de facto detur clara Dei visio, & an in hac vitâ cuiquam fuerit
communucata, aut communicari potuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Omnimoda paritas in exemplis non querenda.

X. Quae proportio requiratur ad dandam de denominationem.

dicerent sufficere posse hoc modo conservari accidentia, nec omnimodam in exemplis paritatem esse querendam. Cum ergo visio beatifica sit intellectio, oculus autem corporeus non sit capax denominationis intelligentis, cum nec sit, nec esse possit intellectus, elevari nequit ad videndum seu intelligendum Deum.

Queres, quae sit haec proportio ad effectum formalem, seu denominationem tribuendam requisita. Resp. universalem aliquam hac in parte regulam esse assignatu difficilem; dici tamen probabiliter potest; in hoc consistere, quod licet subjectum non petat formam, forma tamen petit subjectum, tanquam sibi conaturalis: unde visio Dei dat denominationem videntis Deum animae & Angelo, non tamen lapidi, aut bruto, vel oculo corporeo, haec enim dici nequeunt per visionem beatam vivere, cum visio non petat ab illis oriri ab intrinseco, qui est conceptus vitae, ut ostendi Disp. 6. de anima sect. 4. Ab anima tamen & Angelo, utpote intellectualibus, visio beatifica oriri petit ab intrinseco. Et si hoc intelligant Auditores numero quinto relati per non procedere modo vitali, recte dicunt: Deinde, intellectus, actus aliquos circa Deum elicere naturaliter potest, oculus corporeus nullos.

SECTIO SEPTIMA.

Sitne possibilis creatura materialis, quae per elevationem Deum videat.

I. Obi. dari posse visionem Dei corpoream.

OBJICIES tertio: probare haec quidem, non posse oculum corporeum per intellectionem videre, seu intelligere Deum; quidni tamen dari possit visio aliqua corporea supernaturalis, per quam Deus representetur: quod si haec queat dari, cessat solutio haecenus data. Hujusmodi autem corpoream visionem esse possibilem, quaeque a creatura & potentia materiali petat procedere, acriter contendit P. Arriaga disp. 5. de Anima, sect. 2. & hic, d. 6. sect. 1. & P. Valentia l. p. q. 12. pu. 8. ait non satis constare dari non posse potentiam aliquam sensitivam, quae objectum spirituale, ipsumque adeo Deum percipiat.

II. Implicat materialis Dei visio.

Longe tamen probabilis est, implicare hujusmodi creaturam materialem, & visionem corpoream quae Deum representet. Primo, quia perfectio Dei non minus postulare videtur, ut visio ipsum representans sit spiritualis, quam ut sit supernaturalis. Deinde, sicut Deus est Ens, & objectum omnium perfectissimum, ita visio quae circa ipsum versatur, esse debet in perfectissimo genere cognitionis. Tertio, quia, ut supra dixi, sequeretur posse etiam Deum aliis sensibus, gustu scilicet, auditu, olfactu, & tactu percipi; quod sane absolum omnino videtur, Deumque ad hujusmodi brutas operationes abjicere, & earum objectum constituere, est res plane indignissima. Quarto: si enim hanc perfectionem tribuat quis rei materiali, ut possit clare videre Deum, ergo & possibilis erit creatura corporea, quae perfecte utatur discursu, operetur libere, & id genus alia, quae nullo modo sunt admittenda.

III. Nullus sensus materialis percipere potest spirituum.

At verò, inquis, da mihi duo contradictoria in eo quod res quaequam materialis & corporea, Angelum, aut rem aliquam spirituales oculo corporeo intueatur. Contra: da mihi etiam duo con-

tradictoria in eo, quod Angelum gustet aut olfaciat; quae tamen non existimo à quocumque concessum iri, sed ab omnibus maxime censentur absona, ipsaque eorum absurditas est virtualiter duo contradictoria. Contra secundò: da mihi etiam duo contradictoria in eo, quod res aliqua materialis auditu percipiat albedinem. Quod si dicas, id propterea fieri non posse, quia albedo in se non continet sonum, qui est objectum adaequatum auditu; tantundem dic de Angelo, in se scilicet non continere colorem, nec lucem, quae sunt objectum adaequatum oculi corporei, & visionis materialis; de hac namque in praesenti est sermo, de incapacitate enim oculi corporei ad videndum per visionem spirituales, seu ad intelligendum, dictum est sect. precedente.

Alioqui auditus posse percipere albedinem.

Contra tertio: sicut enim argumentatur aliquis ostendi nequeunt duo contradictoria in eo quod detur res materialis, quae oculo corporeo supernaturaliter videat Deum; ita è contrario argumentari posset alius, ostendi nequeunt duo contradictoria in eo quod sit series quaedam operationum, & proprietatum, ita spectans ad substantias spirituales, ut communicari nequeat ulli rei materiali; quae, oro, in hoc implicantia? Sanè haec in re non existimo facile ostensum iri duo contradictoria. Jam verò si ultae sint hujusmodi operationes propriae substantiae spiritualis, haec maxime, quae dignitatem quandam & perfectionem praeseferunt; nempe, uti discursu, operari libere, elevari ad videndum Deum, &c: haec enim nullum ordinem ad corpus dicunt, aut ad res materiales, ut recte ostendit Lessius de Immortalitate animae, numero quinto, septimo, & octavo, suntque ex modo procedendi perfectissimae.

IV. Non implicat series aliqua operationum propriae spirituum.

SECTIO OCTAVA.

An de facto detur clara Dei visio: & an in hac vita cuiquam fuerit communicata, aut communicari potuerit.

QUOAD primum: quamvis dubitarint aliquando nonnulli, etiam ex SS. Patribus, utrum ulli ante extremum iudicii diem essent Deum visuri, imò ob quaedam obscura Scripturae loca id omnino non futurum asseruerint: jam tamen fide certum est, & Ecclesiae calculo firmatum. Concilium quippe Florentinum in literis unionis inter Latinam & Graecam Ecclesiam, id expressè definiit, ubi dicitur, animas eorum, qui in gratia decedunt, ubi purgata fuerint, in caelum mox recipi, & intueri clarè ipsum Deum Trinum & unum, sicut est. Quod idem declaravit Benedictus duodecimus, nec de eo amplius Orthodoxorum quisquam dubitat.

I. Certum est, multorum animas à corpore separatas, Deum videre.

Quoad secundum: utrum scilicet in hac vita quisquam Deum viderit, aut videre possit: de possibili non videtur dubium, cum Christi anima Deum in mortali corpore viderit, nec à primo ad ultimum vitae instans visionem illam unquam intermiserit. Quod autem anima illa verbo hypostatice fuerit unita, nil quoad praesens refert; nec enim unio hypostatice dat possibilitatem visionis in corpore mortali, sed facit ut visio Dei fuerit animae illi connaturaliter debita. Hinc ergo apertum redditur, visionem claram Dei stare divinitus posse cum mortalitate corporis, esto connaturaliter corpori unito

II. Potest quae in hac vita Deum videre.

unito animæ, claræ Dei visionem habenti, immortalitas, & aliæ corporis gloriosi dotes debeantur.

III. *Nullus mortalis, de lege ordinariâ, videre potest Deum.* Addo tamen, licet homini, etiam puro, in statu mortalitatis degenti communicari possit visio beatifica, de lege nihilominus ordinariâ hoc fieri nullatenus posse. Ratio est clara; visio enim Dei in Scripturâ semper appellatur *merces, corona, brauium*; unde in hoc agone & palæstra dari connaturaliter non potest, nec nisi peracto certamine, & laboribus finitis. Hinc Exodi 33. v. 20. dixit Deus Moysi: *non poteris videre faciem meam*, per quam beatitudo cælestis designatur, *non enim videbit me homo & vivet*. Item 2. ad Corinth. v. 6. ait Apostolus, *dum sumus in corpore, peregrinamur à domino: per fidem enim ambulamus, & non per speciem*. Primæ etiam ad Timoth. cap. 6. v. 16. de Deo dicitur, *quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest*.

IV. *Prima sententia affirmat quosdam in hac vita Deum clarè vidisse.* An verò de facto, hoc à Deo cuiquam concessum fuerit, ut in hac vitâ clarè Deum viderit, major est inter auctores controversia, asserentibus quibusdam id Moysi contigisse, cui Num. 12. v. 8. dicit Deus se *os ad os loqui, etiamque non per enigmata & figuras Deum videre*. Et hæc videtur mens Sancti Thomæ, 1. p. q. 12. a. 11. ad 2. id ex Augustino affirmantis de Moyse Magistro Judæorum, & de S. Paulo Magistro Gentium. Ex recentioribus hanc sententiam tuetur Fasolus hic, q. 12. a. 11. dub. 3. & sexaginta auctores pro eâ citat.

V. *Communior sententia est, nemini in hac vita claram Dei visionē esse concessam.* Contraria tamen sententia communis fere hodie est inter recentiores, tum Theologos, tum divini verbi Interpretes: ita Salmeron, Molina, Vasquez, Becanus, Soarez hic, lib. 2. cap. 30. Toletus, Tannerus 1. p. d. 2. q. 6. dub. 1. n. 12. Maldonatus, Cornelius, Smisingus hic q. 9. n. 301. qui multos antiquorum pro eadem sententia adducit. Valentia verò hic d. 1. q. 12. p. 7. utramque opinionem defendit problematicè. Ex Patribus autem claram Dei visionem in hac vita nemini concessam esse docet imprimis Evaristus Pontifex, S. Dionysius, S. Irenæus, S. Greg. Nazianzenus, & alii, quos affert Vasq. d. 55. cap. 2. ubi rem hanc accuratè discutit.

VI. *De mente S. Augustini.* De mente S. Augustini dissident auctores; quibusdam enim locis ab adversariis adductis, ut Epistola 112. ambigüè loquitur, dicens, *Moysem fortè dignum habitum, ut videret Deum sicuti est*. Aliis verò locis, ut Tract. 3. in Joannem, in verba illa, *Deum nemo vidit unquam*, & lib. 2. de Trin. c. 16. & 17. apertè docet, Moysen non vidisse nisi speciem corpoream. Pro contrariâ itaque sententiâ asseri nequit S. Augustinus, cum id constanter non asserat, sed nunc in unam, nunc aliam partem propendeat. Quare sanctorum Patrum numero, longè superior est sententia negans quenquam in hac vita Deum vidisse.

VII. *Docet Scriptura, nemini mortali visionem Dei esse concessam.* Variis etiam Scripturæ locis idem ostenditur: atque ad illud probandum imprimis facit locus ille Exodi 33. v. 20. ubi dixit Deus Moysi, *Non videbit me homo, & vivet*. Deinde, Joan. 1. v. 18. habetur, *Deum nemo vidit unquam: unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarravit*. Joannis etiam sexto, v. 46. *Non quia Patrem vidit quisquam, nisi qui est à Deo, hic vidit Patrem*. Ubi peculiariter fit

comparatio inter Christum & Moysen, solique Christi animæ dicitur hoc privilegium concessum, ut Deum in hac vita videret. Per quæ etiam duò prostrata loca excluditur à visione Dei S. Paulus, cum, ut ex Chronologia constat, Joannis Evangelium post Pauli raptum fuisset exaratum. Quibus proinde consonat illud S. Pauli 1. ad Timoth. 6. v. 16. *quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest*.

Ad illud ergo, quod num. 4. de Moyse attuli, Respondetur, vidisse eum tantum Deum vel Angelum in specie humanâ, & os ad os ei esse locutum, cunctaque quæ voluit, ab illo didicisse, non per enigmata & figuras quasdam ac similitudines, sicut res arcanas acceperunt alii Propheta.

Quod autem Exodi 33. dixit Deo Moyses, *Ostende mihi faciem tuam, Ostende mihi gloriam tuam, &c.* Quia illis faciem tantum illius Angeli in humanâ specie clarè videre voluit, amotâ scilicet nube, ut multi existimant: quod tamen non est ei concessum. Sin verò dicat quispiam, petisse ipsum claram Dei visionem, hæc ei negata est à Deo respondente, *Non poteris videre faciem meam: non enim videbit me homo, & vivet*. Unde dorsum tantummodo ei in figurâ illâ corporeâ ostendit: ideo autem noluit ut figuræ etiam illius corporeæ faciem videret, ut factò ostenderet quod docuerat verbis, nemini scilicet in hac vita concedi, ut essentiam & gloriam Dei, quæ peculiariter per faciem denotatur, conspiciat. Dorsum verò ei ostendit, id est, gloriam & splendorem inferioris rationis, in qua tamen ostendit ei *Omne bonum*, hoc est, se in figurâ illâ corporeâ repræsentatum.

S. Paulus fuisse solam videtur in miro quodam raptu, nec vidisse quidquam dicitur, sed audivisse. Videatur Vasquez hic d. 55. & Suarez 1. p. lib. 2. cap. 3. num. 17. qui vult S. Paulum ad summum vidisse Christi humanitatem.

Dices, ex locis Scripturæ supra citatis, quòd in iis dicantur Angeli *videre faciem Patris, videre Deum* &c. colligimus claram Dei visionem, sed eodem modo loquitur Scriptura de Moyse; ergo vel ipse etiam vidit clarè Deum, vel nihil ad claram Dei visionem astruendam ex hisce Scripturæ locis deducitur. Resp. communem esse Ecclesiæ sensum, priora Scripturæ loca propriè accipi debere, & ita sine incommodo sumi possunt, quod de posterioribus dici nequit, cum Scriptura contrarium alibi directè affirmet, ut *Deum nemo vidit unquam: Non videbit me homo & vivet: Non poteris videre faciem meam, &c.* Lata ergo inter hæc & illa Scripturæ loca est disparitas.

Addo solum, si cuiquam ex puris creaturis, in hac mortali vitâ clara Dei visio fuerit concessa, id jure meritissimo de Beatissimâ Virgine asserendum; id enim prærogativa Matris Dei, id eximia in omni virtutum genere perfectio, id denique summa ejus dignitas & excellentia postulat. Quam proinde, licet de aliis omnibus neget, hoc tamen privilegio ornatam fuisse affirmat Suarez hic, lib. 2. cap. 30. num. 18. Nontamen ei displicebit, ut retè P. Grando hic, Tract. 7. d. 1. n. 15. si eam ex generalibus Scripturæ dictis non eximamus, nisi ubi Ecclesiæ accesserit auctoritas.

VIII.

Moyse, non nisi in specie corporeâ Deum vidit.

IX.

Quid illis verbis, Ostende mihi faciem tuam petierit à Deo Moyses.

X.

Quid de S. Paulo existimandum.

XI.

Quadam Scriptura loca propriè, quadam metaphoricè sunt intelligenda.

XII.

Quid de Beatissimâ Virgine hac in re existimandum.